

TYDENNÍ HLASATEL

— ČASOPIS —

věnovaný zájmu Česko-Amerického pracovního lidu.

vydáá Česká Typografická Unie.

PŘEDPLATNÉ:

Na celý rok.....\$2.00
Na půl roku..... 1.00
Jednotlivá čísla.....5 centů.

Veškeré dopisy a zásilky budtež adresovány:

Týdenní Hlasatel,
611 Centre Ave., Chicago, Ill.

Světová výstava.

— Dne 25. prosince přeložil zástupce německé říše na světové výstavě tajný rada Wermuth, své úřední sídlo do Chicaga. Skoro plný rok bude zde se svými podřízenými úředníky působiti. Dokud nebude připravena k obývání reprezentační budova Německa, bude komisař bydleti v paláci dopravních prostředků.

— Časopisy vycházející v Kolíně nad Rýnem oznamují, že zhotoven byl model obrovského nádraží tmnějšiho a bude zaslán na světovou výstavu do Chicaga. Model zhotoven jest dle měřítka 1:50 a má délku 5,08 metrů, výšku 47,5 cm.

— Podnikavý duch Chicagčanů vymyslel si plán, který městu bratrské lásky (Filadelfii) nezdá se býti bratrským a proto proti němu ze všech sil bojuje. Před několika roky utvořila se zde společnost, která obrala si za úkol, sbírat historické starožitnosti a zasílati je do Chicaga. Nejdříve zasláno bylo Libbyho vězení. Nyní má do Chicaga dopraven býti též dům, v němž Lincoln zemřel a dům "neodvislosti", aby zde vřaděny byly do musea, které má o výstavě býti otevřeno. Lincolnův dům nalézá se ve Washingtonu a koupě jeho je již uskutečněna. Dům "neodvislosti" stojí však ve Filadelfii a město bratrské lásky nechce se této památky vzdáti. Avšak i zde jest prý koupě již uzavřena a proto Filadelfie darmo by se namáhala.

— Práce rakouské výstavní komise pokročily již v té míře, jak z Vídně se oznamuje, že počato bylo již se zasíláním výstavních předmětů a rozeslány byly vystavovatelům předpisy o zaobalování a pojistování předmětů.

Též práce pro dekoraci jsou v plném proudu, když rakouský ministr obchodu dekoraci plán schválil. "Nádherný portál proveden bude dle plánů architekta Breszlera od "První rakouské továrny na čevče, okenice a podlahy", která obstará též dodání skříní na výstavní předměty. Též uspořádání výstavy patentů činí rovněž uspokojivé pokroky. Jako odborník zaměstnán je zde též inženýr Robert B. Jentsch. Tato výstava má poskytnouti rakouským vynálezům příležitost, aby své vynálezy předvedly před zraky a před soudnou stolicí amerických znalců a tím aby bylo usnadněno, buď tyto vynálezy ve Spoj. Státech zavést aneb nalézt zde kupce pro dotyčné patenty.

Tato souborná výstava rakouských vynálezů tvoří podstatnou část rakouského oddělení na světové výstavě v Chicagu a je podřízena e. k. ústřední komisi.

Uspořádání předmětů pro strojnicky palác, pro budovu dopravních prostřed-

ků a palác polního hospodářství jest již dokončeno a instalační plány byly již do Chicaga odeslány.

— Německý tajný rada a komisař pro světovou výstavu Wermuth navštívil dne 27. prosince se svým asistentem generálního ředitele Davise. Komisař je údivem nad skvostnými stavbami a jich nádhrou i rozsáhlostí, které veškeré jeho očekávání daleko předčí, celý unešen.

— Kdo nyní navštívil lesnickou budovu na výstavišti, bude velice překvapen, když setká se uvnitř s věcmi, které nijak nestojí v souvislosti s účelem té budovy. Kolumbijská výstava lesnická bude míti svůj stánek v budově, která velice se liší ode všech úředních budov. Budova zřízena je ve slohu ven. ovském a pokrývá plochu 200x500 stop, má na všech čtyřech stranách verandy, jichž sloupy tvoří přirozené kmeny stromů. Stěny pokryty jsou syrovými, neotesanými prkny, z nichž kůra je sloupána. Střecha pokryta je kůrou stromovou. Zkrátka celý zevnějšek je dle přírody. Kdo vstoupí dovnitř hlavním vchodem, zhotoveným uměle z rozličných druhů dřeva, očekává, že v budově se setká s věcmi, které pochází z lesa: ukázkami dřeva, mechy, druhy gumy a jiné lesní produkty. V příštím letě také skutečně s podobnými věcmi se zde sbledáme, avšak nyní slouží vnitřek budovy za dílnu ku hotovení soch z betonu.

Ve velké místnosti je všude bílo. Sádrovým prachem pokrytá budova je obsazena ve všech koutech a rozích bohyněmi, zvířaty a symbolickými postavami a pod. Col. Samuels jest jediný tmavý předmět, který v tomto bílém světě sem a tam se pohybuje. Na stěnách umístěny jsou ozdobné modely a uprostřed sálu pracuje klidně víc než 40 umělců, aby zhotovili okrasu paláců výstavních. Jsou dva způsobu hotovení betonových soch. Nejzajímavější postup práce jest následující: Postaví se železná kostra, která má podobu zamýšlené figury, přes napne se drátěná síť, tak že podoba již zřejměji vystoupí. Nyní maže se hlína, která se v Jackson parku dobývá, na tuto síť a umělec tvoří pouhou rukou podobu člověka nebo zvířete a později nástroji dílo své jemňuje a zdokonaluje. Potom zhotovují se po kusu betonové odlitky tohoto originálu a sestavují se dohromady. Skládání dohromady kusů jednotlivých děje se tím způsobem, že tyto položí se na železnou kostru a cementem se spojí. Ku příkladu nohy krav pro palác polního hospodářství jsou železné tyče, které obaleny jsou betonem. Při druhém postupu práce se užívá dřevěného, hrubého těla, v němž naráženy jsou jehly různé velikosti, aby uší, nohy atd. byly označeny.

Právě dohotovil umělec Bitter obrovské sochy "Válka", "Mír" a "Síla". "Mír" znázorněn je ženskou postavou, která vznáší se s křídly na polo rozpjatými a drží v levé ruce ratolest olivovou. "Válka" jest žena s křídly úplně rozpjatými, drží v ruce věvec vavřínový. "Síla" znázorněna jest sedícím gladiátorem, za jehož štítem skrývá se žena.

— Chas. Seymour, americký konsul v Číně, oznamuje, že Číňanu Chun Cuan Kde udělil prostor 2625 pro výstavu čínských průmyslových výrobků. Kee chce v Chicagu vystaviti předměty následkem zakročení rakouského vyslance v Berlíně podřízeným železnicím, aby zboží určené z Rakouska pro světovou výstavu v Chicagu dopravováno bylo dle snížených sazeb (50 procent při dopravě tam i na zpět), právě tak jako výstavní předměty z Německa,

nách. Čině celkem přiknuto bylo 5000 čtver. stop prostoru, z čehož se 2625 stop dostane Kee-ovi.

— Don J. B. Calvo, komisař pro Costa Rica, přibyl do Chicaga, aby řídil stavbu reprezentační budovy svého státu. Stavební místo nalézá se na východním konci severního rybníka, poblíž uměleckého paláce. K účelům dekoracím došlo mnoho tropických rostlin a různé druhy orchidů.

— Výstavní předměty docházejí již ze všech koutů a konců světa a vykládáním a umístěním jich zaměstnáno je značné množství dělníků.

Z Yokohamy došlo 10 kusů kovových součástí dekorace japonského chrámu; zároveň 4 dřevěné ozdoby.

Pro budovu společnosti "White Star" došlo 6 beden ozdob na průčelí.

Tři železniční vozy, naplněné sádrovými odlitky pro francouzskou reprezentační budovu přibyl též do výstavní celnice.

Dále došly z Paříže 4 bedny soch sádrových pro fontánu McMontesovu.

— Vláda z Peru zaslala větší počet antických nádob z hlíny, domácí nářadí a pod.

Pro budovu new-yorskou došly 4 železniční vozy naplněné zbožím terrakotovým.

Též Austrálie pilně se činí. Ze Sidneje došla zásilka výstavních předmětů, sestávající z 999 kusů, z nichž 212 určeno je pro oddělení hospodářské, 540 pro oddělení hornické, 81 pro budovu lesnickou, 45 pro oddělení svobodných umění. Úhrnná cena těchto předmětů obnáší \$55,000.

— Nařízením tajemníka státního pokladu ve Washingtonu započla činnost výstavní celnice v Jackson parku. Celnice leží na 66 ulici, přímo u vchodu do Jackson parku. Správcem její jest D. B. Macanley, jemuž přidání jsou 4 inspektoři. Celní mužstvo bude v lednu značně sesíleno.

— Ve schůzi výkonného výboru ředitelstva dne 27. pros. byla udělena celá řada koncesí. Odmítavě vyřízeno bylo odporučením finančního výboru, by věnováno bylo \$6000 na výstavu statistického materiálu o černoších. Bylo usněšeno, aby tajemník výboru pro obřady ponechán byl ve svém úřadě, poněvadž při květnové slavnosti a při tak zvaných státních dnech bude jeho služeb zapotřebí.

— Shoe & Leather Exhibition Committee, sestávající z 10 firem, obdrželo dovolení, aby na výstavišti zhotoviti smělo 1000 párů bot, které prodávány pak býti mají mimo výstaviště.

— Paní Potter Palmerová jest v nejvyšším stupni rozčilená, že jistý pivovar, Star Brewing Co., používá jejího obrazu k účelům oznamkovým. Palmerová hrozí zabavovacím rozkazem.

— Led na lagunách severně od budovy státu Illinois je 10 palců silný a obchodníci pilně se jím zásobují.

— Professor DeGuerville z Milwaukee cestuje nyní po Koree a pořádá přednášky o výstavě kolumbijské a své přednášky doplňuje stereotypickými obrazy.

— Dle výnosu rakouského ministerstva obchodu ústřední výstavní komisi ve Vídni nařídily spolkové vlády německé jakož i přednosta říšského úřadu pro správu německých říšských dráh následkem zakročení rakouského vyslance v Berlíně podřízeným železnicím, aby zboží určené z Rakouska pro světovou výstavu v Chicagu dopravováno bylo dle snížených sazeb (50 procent při dopravě tam i na zpět), právě tak jako výstavní předměty z Německa,

— Velká velryba, která na světové výstavě má býti ukázána, dopravena byla dělovou lodí "Castor" do Manitowoc, Wis., kde loď za příčinou opravy zdrží se delší dobu. Zvíře jest nabalsamováno a bylo zapotřebí 30 soudků tekutiny, které ku balsamování se užívá, aby velryba byla zachována. Živočich ten váží nyní o 35 tun méně, než v době kdy byl chycen. Tenkráté vážil 75 tun. "Castor", až bude opraven, popluje do Milwaukee kde zdrží se do jara.

— Francouzský konsul Brunwert sdělil výstavním úřadům, že umělecký komisař pro Francii, monsieur Antoine Proust, složil svůj úřad a na jeho místo jmenován byl Roger Ballu. Jak jest známo, zapleten jest Proust též do panamských škandálů. Ballu řídil francouzské oddělení na výstavě v Moskvě. Asistent pana Prousta, A. Berthelemy, podrží svůj úřad.

— Členové výboru pro obřady radili se dne 29. o programu květnové slavnosti. Bylo usneseno, aby posván byl president Grover Cleveland a básník Oliver Wendell Holmes, by slavnosti se účastnili.

— Plán, aby vybíráno bylo vstupné v obnosu \$5, nebude dle všeho asi proveden.

— Státní výbor iowský rozhodl, aby bez prodlení otevřena byla kancelář v budově státu Iowa. Budova ta leží na úpatí 59. ulice, právě u jezera.

— V Japanu založen byl výstavní časopis. Jméno jeho jest tak dlouhantské, že čtenáře jím ušetříme.

— V anglickém oddělení vystavovány budou historické vozy, které dšlem mají státi až 150 roků. Též má býti ukazován model prvních vozů dráhy manchester-liverpoolské a stokton-darlingtonské.

— Illinoiský státní výbor, který vede správu illinoisské státní budovy na výstavišti, jest dohnán do úzkých. Ačkoli budova již dne 27. prosince měla býti odevzdána, nestalo se to dosud. Dle smlouvy propadá kontraktor Harlev trestu \$250. Ještě musí být obstarány veškeré malířské práce a členové komitétu jsou tímto nepořádkem na nejvyšší roztrpčení. Jest však naděje, že zanedbané bude vynahrazeno, aby v brzkú mohlo počato býti s umístěním předmětů.

— Státs Illinois nepotřebuje se za svou budovu stydět. Může se dobře po bok postaviti většině oficiálních paláců a předčí veškeré budovy, které slouží za stany jednotlivým státům Unie. Budova státu Illinois pokrývá plochu 160x250 čt. stop. Hrot tyče, na níž upevněn bude prapor, jest nejvyšším bodem celé výstavy, neboť nalézá se 55 stop nad domem, aneb 236 st. a šest valců nad zemí. Budova stavěna jest ve francouzské varlači italské renaissance a bude státi \$200.000. Hlavní ozdobou budovy jest dóm, který zdvihá se v ladných dlouhých čarách nad středem řeckého kříže, který tvoří půdorys stavby. Severně a jižně od tohoto dómu, na něž stavitel Boylington právem jest pyšen, jdou ramena kříže. Jižní rozprostírá se 75 stop za zdí dómu a obsahuje tři poschodí. Z oken tohoto křídla naskytuje se překrásná vyhlídka po výstavišti, jezeře, Midway Plaisance a tak dále. Severní rameno kříže tvořímala, 75 s. široká budova, která rozprostírá se od dómu na 50 stop. Stěny jsou z kamene, střecha ze skla a galvanisované ocele. Východně a západně od dómu nalézají se dvě hlavní křídla, na jichž obou stranách leží světnice. Světnice nacházejí se u východ-